

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

MÁSODIK SEKCIÓ

CSÁNICS kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(12188/06. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2009. január 20.

*Ezen határozat az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdésében foglalt
köörülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.*

A Csánics kontra Magyarország ügyben

az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

Françoise Tulkens, *Elnök*,

Ireneu Cabral Barreto,

Vladimiro Zagrebelsky,

Danutė Jočienė,

Dragoljub Popović,

Sajó András,

Nona Tsotsoria, *bírák*

és Sally Dollé, *Hivatalvezető*

2008. december 16-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően az azon időpontban elfogadott alábbi határozatot hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy Magyarország ellen benyújtott kérelem (12188/06 sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. Cikke alapján Csánics Sándor (a "kérelmező") magyar állampolgár 2006. március 1-jén terjesztett a Bíróság elé.

2. A kérelmezőt Barbalics I. Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte. A Magyar Kormányt (a "Kormány") képviselője, dr. Höltszl Lipót képviselte az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumból.

1. A kérelmező, aki szakszervezeti vezető, azt állította, hogy a hazai hatóságok határozatai megsértették az Egyezmény 10. Cikke szerinti véleménynyilvánítás szabadságához fűződő jogát akkor, amikor egy, a szakszervezet által szervezett tüntetéssel kapcsolatos interjúban tett kijelentéseinek helyreigazítására kötelezték.

4. 2007. szeptember 7-én a Bíróság úgy határozott, hogy közli a panaszt a Kormánnyal. Az Egyezmény 29. Cikkének 3. bekezdése alapján úgy döntött, hogy a kérelem érdemét és elfogadhatóságát együttesen vizsgálja.

A TÉNYEK

I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI

5. A kérelmező 1955-ben született és Érden él.

A. Az ügy körülményei

6. A felek előterjesztései alapján az ügy tényei az alábbiak szerint összegezhetők.

7. A kérelmező a tagjait számos gazdasági társaságnál képviselő Értékszállítási és Őrzésvédelmi Dolgozók Szakszervezetének elnöke.

8. A kérelmező a G. őrzésvédelmi társaság alkalmazottja volt. Szakszervezeti elnökként állandó vitái voltak a társasággal. 1998-ban alkalmazását megszüntették, az intézkedést azonban a hatáskörrel rendelkező bíróság 2000-ben jogellenesnek nyilvánította. A kérelmező azt állította, hogy azóta a G. társaság még hivatalos szakszervezeti ügyekben eljárva sem engedte őt a cég területére lépni.

9. 1999 márciusában a kérelmező magánindítványt terjesztett a Pesti Központi Kerületi Bíróság elé K.S., a G. társaság ügyvezető igazgatója ellen, azt állítva, hogy K.S. becsületsértést követett el, amikor a társaság egyik értekezletén azt mondta, hogy „a kérelmező a társaságnál dolgozó bűnözőket vette szárnyai alá”. 2003 szeptemberében a Fővárosi Bíróság másodfokú bírósággént eljárva végül bűnösnek találta K.S.-t, és 150.000 forint (megközelítőleg 550 euró) pénzbüntetésre ítélte.

10. 2002 júniusában a D. társaságban aktívvá vált a szakszervezet. Ugyanezen év második felében a szakszervezet arról kapott tájékoztatást, hogy a D. társaságot el kívánják adni, s hogy az egyik lehetséges vevő a G. társaság. A D. társaság alkalmazottai ellenezték a tervet, s hogy véleményüknek hangot adjanak, tiltakozó demonstráció megszervezésére kérték fel a szakszervezetet. A szakszervezet a Parlament épülete elé szervezett demonstrációt. A kérelmező a szakszervezet elnökeként számos újságnak adott interjút az eseményekkel kapcsolatban.

11. 2002. december 14-én a *Színes Mai Lap* című napilap cikket közölt a D. társaság tervezett eladásáról, ismertette a demonstrációt, és elemezte az események hátterét. A lap a kérelmezőt is meginterjúvolta, aki az alábbi nyilatkozatokat tette:

“... A másik ok [amiért demonstrációt tartunk], hogy 2500 dolgozó ne veszítse el a megélhetését, ne egy olyan cég legyen D... utódja, amely lábbal tiporja az alkotmányos és munkajogokat.(...) Az embertelen vezetési stílus miatt nem volt maradásuk egy olyan helyen, ahol „lebűnözötték” őket. Mi majd ötven esetben bírósághoz is fordultunk ezért.”

12. 2003. január 17-én K.S. pert indított a kérelmező ellen a Budaörsi Városi Bíróság előtt, annak megállapítását kérve a bíróságtól, hogy a kérelmező nyilatkozatai megsértették jó hírnevét, valamint arra kérve a bíróságot, hogy tiltsa el a kérelmezőt a további jogsértéstől és kötelezze helyreigazítás közzétételére.

13. 2004. március 17-én a Kerületi Bíróság elutasította a keresetet, megállapítva, hogy a kifogásolt újságcikkből nem lehetett közvetlenül azonosítani K.S.-t. A felperes fellebbezett.

14. A Pest Megyei Bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Kerületi Bíróság határozata csupán a személyhez fűződő jogokat szabályozó joganyag alkalmazhatóságáról döntő közbenső határozat volt. 2004. július 8-án a Megyei Bíróság megváltoztatta az elsőfokú határozatot és megállapította, hogy a szóban forgó újságcikkből azonosítani lehetett a felperest. Ilyen módon érintett személyként a felperes jogosan követelhetette privátszférához fűződő jogainak a védelmét.

15. 2004. november 24-én a Kerületi Bíróság új eljárásban megállapította, hogy a kérelmező a kifogásolt nyilatkozatokkal csorbította a felperes jó hírnevét, s helyreigazítás közzétételére, valamint a felperes 82.000 forintot (megközelítőleg 300 eurót) kitevő bírósági költségének megtérítésére kötelezte a kérelmezőt. A bíróság megállapította, hogy a kérelmező állításai nem értékítéletek, hanem tényállítások voltak. A bíróság azt is megjegyezte, hogy bár a G. társaság ellen valóban számos polgári és munkaügyi eljárást indítottak, ez a tény nem szolgálhat alapul személyiségi jogot sértő kijelentésekhez.

16. A Kerületi Bíróság elutasította a kérelmezőnek a többi eljárásban hozott határozatok beszerzése, illetve olyan tanúk meghallgatása iránti kérelmét, akik bizonyíthatnák állításainak igaz voltát. A bíróság úgy vélte, hogy a bizonyítás sem tenné jogossá a kérelmező nyilatkozatait, amelyek mindenképpen túlzóak és sértőek voltak.

17. A kérelmező fellebbezett. A Pest Megyei Bíróság 2005. április 7-én helyben hagyta az elsőfokú határozatot. Megállapította, hogy a kérelmező kijelentései ténybeli állításokra alapozott értékítéletek voltak, amelyeket a kérelmező teljes mértékben jogellenes módon fejezett ki, mivel nézeteinek "indokolatlanul bántó, sértő, és durva módon" adott hangot.

18. A Megyei Bíróság továbbá hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság egyik határozatára, amely egy másik – a G. társaság által közvetlenül a kérelmező ellen indított – személyiségi jogi perben azonos következtetésre jutott. Megállapította, hogy mások jogainak a védelme még közérdekű ügyekben is a véleménynyilvánítás szabadságának jogszerű korlátját képezi. Ugyanakkor azt is megállapította, hogy a szóban forgó ügy nem tekinthető közérdekűnek, még akkor sem, ha D. társaságnak sok alkalmazottja van.

19. A kérelmező felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Legfelsőbb Bíróság elé. Rámutatott, hogy a jogerős ítélet tévesen minősítette állításait

tényállításoknak, mivel azok valós tényeken alapuló véleményt fejeztek ki. A kérelmező hangsúlyozta, hogy célja a nyilvánosság tájékoztatása volt egy fontos kérdésről. Végül előadta, hogy véleményének kifejezésével nem csorbíthatta senki jó hírnevét, még akkor sem, ha nyers kifejezéseket használt, s hogy a releváns hazai joggal, az Alkotmánybíróság és a Legfelsőbb Bíróság bevett esetjogával, valamint az európai standardokkal összhangban járt el.

20. 2005. szeptember 8-án a Legfelsőbb Bíróság egyesbírája elfogadhatatlannak nyilvánította a kérelmező kérelmét. Megállapította, hogy a jogerős határozat helyes volt és a jogszabályokkal összhangban állt, különösen a kérelmezői nyilatkozatok természetének fényében, amelyek indokolatlanul sértőek, támadók és nyersegek voltak, s értékítélet tartalmuktól függetlenül sértették a felperes magánszféráját. A Legfelsőbb Bíróság arra is rámutatott, hogy a véleménynyilvánítás szabadságához fűződő jog nem korlátlan, és nem sértheti mások személyhez fűződő jogait.

B. Releváns hazai jog

1. A Polgári Törvénykönyv

78. §

- (1) A személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is.
- (2) A jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlán tény állít, híresztel, vagy való tény hamis színben tüntet fel.

84. §

- (1) Akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest a következő polgári jogi igényeket támaszthatja:

- a)* követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;
- b)* követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;
- c)* követelheti, hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;
- d)* követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését, illetőleg jogsértő mivoltától megfosztását;
- e)* kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY 10. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

21. A kérelmező panaszolta, hogy a hazai bíróságok határozatai, amelyek szankcióval sújtották őt amiatt, hogy kifejezte nézeteit egy olyan demonstrációval kapcsolatban, amelyet az általa elnökölt szakszervezet

szervezett, megsértették az Egyezmény 10. Cikke szerinti véleménynyilvánítás szabadságához való jogát. E Cikk releváns része kimondja:

„1. Mindenkinnek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárokon tekintet nélkül és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhasson. ...

2. E kötelezettségekkel és felelősséggel együtt járó szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott, olyan alakszerűségeknél, feltételeknél, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban a ... mások jó hírneve vagy jogai védelme ... céljából.”

A. Elfogadhatóság

22. A Kormány álláspontja szerint a kérelem az Egyezmény 35. Cikkének 1. bekezdésében előírt hathónapos határidőn túl került előterjesztésre. A Kormány észrevételezte, hogy az ügyben 2005. április 7-én hozott jogerős határozatot a Megyei Bíróság. A kérelem előterjesztésére azonban csak 2006. március 1-jén került sor. A kérelmező Legfelsőbb Bíróság elé terjesztett felülvizsgálati kérelme a Kormány szerint nem tekinthető hatékony jogorvoslatnak az adott körülmények között, mivel nem felelt meg a jogszabályi feltételeknek, és emiatt az elfogadhatósági szakaszban elutasításra került. Ilyen módon a felülvizsgálati kérelem nem szakította meg a hathónapos határidő folyását.

23. A kérelmező vitatta e nézetet. Fenntartotta, hogy bár a Legfelsőbb Bíróság az elfogadhatósági szakaszban utasította el kérelmét, valójában érdemben foglalkozott az üggyel.

24. A Bíróság észrevételezi, hogy a Legfelsőbb Bíróság nem teljes mértékben hiábavalóként utasította el a kérelmező kérelmét, hanem indoklással ellátott határozatot hozott az ügyben. Ilyen körülmények között a Bíróság meggyőződött arról, hogy a 2005. szeptember 8-án hozott határozat minősül jogerős hazai határozatnak az ügyben, s hogy a hathónapos határidőt a kérelmező betartotta (ld. *Tsomtsos and Others v. Greece*, 15 November 1996, § 32, *Reports of Judgments and Decisions* 1996-V).

Továbbá, a Bíróság úgy véli, hogy a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. Cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. A Bíróság azt is megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért a panaszt elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

B. Érdem

1. Történt-e beavatkozás a véleménynyilvánítás szabadságának gyakorlásába?

25. A Kormány nem vitatta, hogy a kérelmezőt megilletik a 10. Cikkben foglalt garanciák; azt sem tagadta, hogy a hazai bíróságok határozatai beavatkozást jelentettek a kérelmezőt e rendelkezés alapján megillető jogok gyakorlásába. A Bíróság nem lát okot arra, hogy eltérően vélekedjék. A Kormány ugyanakkor fenntartotta, hogy a beavatkozás indokolt volt a 10. Cikk második bekezdése alapján.

2. Indokolt volt-e a beavatkozás?

26. Ezért azt kell eldönteni, hogy a panaszolt beavatkozás “törvényben meghatározott” volt-e, a 2. bekezdésben felsorolt törvényes cél vagy célok érdekében került-e alkalmazásra, s „egy demokratikus társadalomban szükséges volt-e” azon célok elérése érdekében.

a. Törvényben meghatározott

27. Azt illetően nem volt vita a felek között, hogy a kérelmező véleménynyilvánítási szabadságának korlátozására a Polgári Törvénykönyv 78. és 84. §-a alapján került sor, amelyek szövege világos és egyértelmű. Ilyen módon a jogszerűség követelménye teljesült.

b. Törvényes cél

28. A Kormány előterjesztette, hogy a véleménynyilvánítás szabadságához fűződő jog korlátozása mások jogainak, nevezetesen a felperes jó hírnevének védelmét szolgálta.

29. A kérelmező nem érintette ezt a kérdést.

30. A Bíróság meggyőződött arról, hogy a panaszolt intézkedés mások jogai védelmének törvényes célját szolgálta.

c. Egy demokratikus társadalomban szükséges

(i) A felek érvei

31. A Kormány előterjesztette, hogy a kérelmező nyilatkozatai – amelyek közvetlenül korábbi munkáltatójára vonatkoztak – tényállítások voltak, nem pedig véleménynyilvánítások. A Kormány úgy vélte: pusztán az a tény, hogy munkaügyi, illetve büntető perek voltak folyamatban a felperes ellen, nem szolgálhatott alapul a kérelmező állításaihoz, és nem igazolhatta a felperes jó hírnevét sértő nyilatkozatokat. A Kormány arra is rámutatott, hogy a Szerződő Államok bizonyos fokú mérlegelési szabadsággal rendelkeznek a 10. Cikk alapján biztosított jogok korlátozásakor. A Kormány úgy vélte, hogy mivel a kérelmező nyilatkozatai olyan

tényállítások voltak, amelyek alkalmasak voltak K.S. jó hírnevének megsértésére, a kérelmező túllépte a véleménynyilvánítási szabadság Egyezményben lefektetett határait.

32. A Kormány azt is fenntartotta, hogy a kérelmező az elmarasztalás alapjául szolgáló kifejezések használata nélkül is megfogalmazhatta volna bírálatait. Ezzel kapcsolatban a Kormány rámutatott: irreleváns volt a kérelmező állításainak bizonyítása, mivel azok mindenképpen túlságosan nyersen és túlzóak voltak egy nem közszereplő és nem politikus személy esetében. A Kormány fenntartotta, hogy a bizonyítási indítványok relevanciájával kapcsolatos döntések általában a hazai bíróságokra tartoznak. Végül a Kormány előadta, hogy a bíróságok azért sújtották szankcióval a kérelmezőt, hogy megvédjék a felperes jó hírnevét. Ezért a hazai bíróságok határozatai nem tekinthetők szükségtelen vagy aránytalan beavatkozásnak egy demokratikus társadalomban.

33. A kérelmező előadta, hogy nyilatkozataiból K.S. nem volt azonosítható, így jó hírneve nem csorbulhatott. Azt is fenntartotta, hogy állításai igaz információra alapozott értékítéletek voltak. Felhívta a figyelmet arra, hogy K.S.-t a bíróság bűnösnek találta becsületsértés elkövetésében – néhány alkalmazottját, köztük a képviselőt is, bűnözőnek nevezte. Azt is hozzátette, hogy K.S.-tól eltérően őt megfosztották annak lehetőségétől, hogy állításainak igaz voltát bizonyítsa.

34. Továbbá, a kérelmező megjegyezte, hogy kijelentései nem önálló, lejáratozó jellegű vagy megalázó bírálatot fogalmaztak meg, hanem a munkavállalói jogok védelmének megnyilvánulásai voltak. Igaz, hogy a kérelmező nem közszereplő, de az érintett munkavállalók nagy száma miatt a kérdés jelentős közérdeklődést keltett. A kérelmező szerint szakszervezeti vezetőként neki nem volt más választása, mint hogy a kifogásolt módon kiálljon azokért a jogokért. Végül fenntartotta, hogy amennyiben az a mód válna bevett gyakorlattá, ahogyan a hazai bíróságok kezelték az ügyet, akkor a szakszervezeti jogok hatékony gyakorlása veszélybe kerülne. Ezért a beavatkozást nem lehetett szükségesnek vagy arányosnak tekinteni egy demokratikus társadalomban.

(ii) A Bíróság értékelése

α. Alapelvek

35. A Bíróság megismétli, hogy a “demokratikus társadalomban szükséges” teszt annak eldöntését kívánja meg a Bíróságtól, hogy a panaszolt beavatkozás “nyomós társadalmi szükséglet”-nek felelt-e meg. A Szerződő Államok bizonyos fokú mérlegelési jogkörrel rendelkeznek annak megítélésakor, hogy fennáll-e ilyen szükséglet, e jogkör azonban európai ellenőrzéssel jár együtt, amely a jogszabályok és az azokat alkalmazó határozatok – beleértve a független bíróságok határozatait is – ellenőrzésére is kiterjed. Ilyen módon a Bíróság jogosult arra, hogy jogerős döntést hozzon

abban a kérdésben, hogy valamely “korlátozás” összeegyeztethető-e a 10. Cikk szerinti védelemben részesített véleménynyilvánítás szabadságával (ld, többek között, *Perna v. Italy* [GC], no. 48898/99, 39. §, ECHR 2003-V; *Association Ekin v. France*, no. 39288/98, 56.§, ECHR 2001-VIII).

36. Ellenőrző funkciójának gyakorlása során a Bíróságnak nem az a feladata, hogy az illetékes hazai bíróságok helyébe lépjen, hanem az, hogy a 10. Cikk alapján felülvizsgálja a hazai bíróságok által mérlegelési jogkörükben meghozott határozatokat (ld. *Fressoz and Roire v. France* [GC], no. 29183/95, 45. §, ECHR 1999-I). Ez nem azt jelenti, hogy az ellenőrzés csupán annak megállapítására korlátozódik, hogy az alperes Állam ésszerűen, gondosan, vagy jóhiszeműen gyakorolta-e mérlegelési jogkörét. A Bíróság az ügy egészének fényében vizsgálja a panaszolt beavatkozást, beleértve a kérelmező terhére rótt nyilatkozat tartalmát és kontextusát is (ld. *News Verlags GmbH & CoKG v. Austria*, no. 31457/96, § 52, ECHR 2000-I).

37. A Bíróságnak különösen azt kell eldöntenie, hogy a nemzeti hatóságok által a beavatkozás igazolására felhozott indokok “relevánsak és elégségesek”-e, s hogy a megtett intézkedés “arányos volt-e az elérni kívánt törvényes célokkal” (ld. *Chauvy and Others v. France*, no. 64915/01, § 70, ECHR 2004-VI). Ennek során a Bíróságnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy a nemzeti hatóságok a releváns tények elfogadható értékelése alapján olyan standardokat alkalmaztak, amelyek összhangban állnak a 10. Cikkben foglalt elvekkel (ld, többek között, *Zana v. Turkey*, 25 November 1997, § 51, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-VII).

β. Ezen elvek alkalmazása a jelen ügyre

38. A Bíróság észrevételezi: a kérelmező lényegében azt állította, hogy a felperes állandóan megsértette alkalmazottainak alkotmányos és munkajogait, különösen azáltal, hogy bűnözőnek nevezte őket, beleértve a kérelmezőt is. A Bíróság azt is megjegyzi, hogy a magyar bíróságok szerint a kifogásolt nyilatkozatok tényállítások voltak, nem pedig a felperes szakmai tevékenységével kapcsolatos értékítéletek. A hazai bíróságok szerint a kérelmező olyan nyers és túlzó formában adott hangot állításainak, hogy azok igaz vagy hamis voltuktól függetlenül, mindenképpen sértették K.S. személyhez fűződő jogait.

39. Ahhoz, hogy a szóban forgó nyilatkozatok alátámasztására felhozott igazolást meg lehessen ítélni, különbséget kell tenni a tényállítások és az értékítéletek között abban a tekintetben, hogy míg a tények fennállása bizonyítható, addig az értékítéletek valóságtartalma nem bizonyítható. Az értékítéletek valóságtartalmának bizonyítását előíró követelmény teljesítése általában lehetetlen, s ilyen követelmény előírása sérti a 10. Cikkben biztosított jog alapvető részét képező véleményalkotás szabadságát (ld, például, *Lingens v. Austria*, 8 July 1986, § 46; Series A no. 103, *Oberschlick v. Austria (no. 1)*, 23 May 1991, § 63, Series A no. 204). Egy

állítás tényállításnak vagy értékítéletnek minősítése olyan kérdés, amelynek eldöntése elsősorban a nemzeti hatóságok, különösen a hazai bíróságok mérlegelési jogkörébe tartozik (ld. *Pedersen and Baadsgaard v. Denmark* [GC], no. 49017/99, § 76, ECHR 2004-XI). Azonban, még ha egy nyilatkozat értékítéletnek minősül is, akkor is kellő tényalapnak kell fennállnia alátámasztására, különben a nyilatkozat túlzott lehet (ld. *Jerusalem v. Austria*, no. 26958/95, § 43, ECHR 2001-II).

40. A Bíróság szerint a jelen ügy két egymással összefüggő állítást érint. Az elsőket illetően – nevezetesen, hogy a G. társaságban a vezetés embertelen magatartása miatt lábbal tiporták a munkavállalók jogait – a Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező általában értékelte a G. társaság magatartását, s nyilatkozata értékítéletnek minősül. A másik állítást illetően – nevezetesen, hogy a kérelmező szerint a G. társaság őt és kollégáit bűnözőnek nevezte – a Bíróság nem lát okot arra, hogy a hazai bíróságok megállapításától – miszerint a nyilatkozat lényegében ténybeli volt – eltérő következtetésre jusson. A Bíróság úgy véli, hogy az ilyen nyilatkozatok, legalább részben, bizonyíthatóak.

41. A Bíróság ezért meglepőnek találja, hogy a hazai bíróságok “indokolatlanul bántónak, sértőnek és durvának” tartották azt a módot, ahogyan a kérelmező kifejezte nyilatkozatait, és semmilyen lehetőséget nem biztosítottak számára állításai igaz voltának bizonyítására. A Bíróság felhívja a figyelmet arra, hogy 2003 decemberében a felperest bűnösnek találták becsületsértés elkövetésében, mivel azt állította, hogy a kérelmező bűnözőket támogat; a kérelmező munkaviszonyát jogellenesen megszüntették, ráadásul még szakszervezeti ügyekben eljárva is megnehezítették számára, hogy a társaság területére lépjen (ld. fenti 8. és 9. bekezdés). Továbbá, a felek nem vitatták, hogy a szóban forgó időszakban számos munkaügyi per volt folyamatban a G. társaság ellen.

42. Ezért a Bíróság valószínűbbnek találja, hogy a kérelmező kifogásolt nyilatkozatai megalapozottak voltak, vagy legalábbis, hogy a kérelmező jóhiszeműen eljárva adott hangot e nyilatkozatoknak, megfelelően a nyilvános viták résztvevőivel szemben támasztott minimális követelménynek (ld. *Steel and Morris v. the United Kingdom*, no. 68416/01, § 90, ECHR 2005-II). A Bíróság ezzel kapcsolatban észrevételezi, hogy az alkalmazottak nagy száma miatt a szóban forgó vita közérdekű kérdéseket érintő vitának minősült, amelyekben korlátozásoknak kevés helye van (ld. *Wingrove v. the United Kingdom*, 25 November 1996 *Reports* 1996-V, § 58; and *Ceylan v. Turkey* [GC], no. 23556/94, § 34, ECHR 1999-IV).

43. Következésképpen a Bíróság úgy véli, hogy a hazai bíróságoknak lehetővé kellett volna tenniük a kérelmező számára, hogy nyilatkozatait alátámassza. A 10. Cikk szellemével ellentétes lenne, hogyha alátámasztott nyilatkozatok kifejezésének korlátozása megengedetté válna pusztán azon az alapon, hogy azoknak milyen formában adtak hangot. Elvileg lehetőséget kell biztosítani arra, hogy igaz nyilatkozatokat nyilvánosan lehessen tenni,

függetlenül azok hangvételeitől, vagy az érintettekre gyakorolt negatív következményeitől.

44. A Bíróság elismeri, hogy a kérelmező állításaiban megfogalmazott vád súlyos. Azonban, amint az a fentiekben (ld. 41. bekezdés) bemutatásra került, kellő ténybeli alap támasztotta alá a vádat. Továbbá, a Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmező a kifogásolt nyilatkozatokat közérdekű kérdésekkel kapcsolatos vitában, nevezetesen egy kollektív munkavita során tette. A Bíróság tisztában van azzal a ténnyel, hogy az ilyen viták hangvétele a tét miatt gyakran heves. A Bíróság úgy véli, hogy ezek a viták a 10. Cikk alapján magas szintű védelmet igényelnek, mivel a munkavállalók legfontosabb érdekeit érintik (ld. például fent hivatkozott *Steel and Morris v. the United Kingdom*, § 88).

45. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmező, aki szakszervezeti vezető, munkaügyi vitákban megszokott módon fogalmazta meg nyilatkozatait. A Bíróságot ezért nem győzik meg a hazai bíróságok azon megállapításai, hogy a kérelmező túllépte a tolerálható kritika határát, mivel ez elfogadhatatlan korlátozást jelentene nemcsak a kérelmező véleménynyilvánítás szabadságához fűződő joga, hanem a szakszervezetek hatékony működése tekintetében is. Összegzésképpen megállapítható, hogy a hazai bíróságok nem találták meg a megfelelő egyensúlyt a kérelmező véleménynyilvánítási szabadságának védelmére irányuló szükségesség, valamint a felperes jogainak és jó hírnevének védelmére irányuló szükségesség között.

46. Végül a Bíróság észrevételezi, hogy a hazai bíróságok viszonylag enyhe szankcióval sújtották a kérelmezőt: helyreigazítás közzétételére, és a bírósági költségek megfizetésére kötelezték. Az enyhe szankció azonban nem teszi összeegyeztethetővé a korlátozást az Egyezménnyel, hogyha az önmagában nem szükséges egy demokratikus társadalomban (*Turhan v. Turkey*, no. 48176/99, § 29, 19 May 2005), s a jelen ügyben a Bíróság éppen ezt állapította meg.

47. Következésképpen a Bíróság megállapítja, hogy az Egyezmény 10. Cikkét megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 6. ÉS 11. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

48. A kérelmező azt állította, hogy a hazai bíróságok megsértették az Egyezmény 6. Cikkét (tisztességes tárgyaláshoz való jog), amikor nem engedélyezték számára, hogy állításait bizonyítsa. A kérelmező az Egyezmény 11. Cikkére (egyesülés szabadsága) is hivatkozott. A Bíróság azonban úgy véli, hogy bár e panaszok elfogadhatóak, az Egyezmény 10. Cikke megsértésének fenti, Bíróság általi megállapítására tekintettel (ld. 44-47. bekezdés) nem szükséges e panaszokat külön megvizsgálni.

III. AZ EGYEZMÉNY 13. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

49. A Bíróság észrevételezi, hogy a kérelmező az Egyezmény 13. Cikke alapján hatékony hazai jogorvoslat állítólagos hiányát panaszolta. Mivel a 13. Cikk célja nem eredmény, hanem eljárások biztosítása, a Bíróság megjegyzi, hogy ez a panasz teljes mértékben megalapozatlan, hiszen a kérelmező ügyét három bírósági szinten érdemben vizsgálták. Ebből következik, hogy a kérelemnek ez a része nyilvánvalóan alaptalan a 35. Cikk 3. bekezdése szerinti értelemben, s ezt a részt az Egyezmény 35. Cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

IV. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

50. Az Egyezmény 41. Cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

51. A kérelmező 20.000 euró nem vagyoni kárt követelt.

52. A Kormány túlzottnak tartotta a kérelmező igényét.

53. A Bíróság úgy véli, hogy a kérelmezőről ésszerűen feltehető, hogy az adott körülmények között bizonyos mértékű nem vagyoni kárt szenvedett. Méltányossági alapon a Bíróság 3000 eurót ítél meg számára ilyen címen.

B. Költségek és kiadások

54. A kérelmező további 1000 eurót kért a hazai bíróságok és a Bíróság előtt felmerült jogi költségek megtérítésére. Ez az összeg megfelel a hazai bíróságok előtt felmerült bírósági költségeknek (megközelítőleg 400 euró), az ügyvédi munkadíjnak (megközelítőleg 400 euró) és 200 euró adminisztrációs kiadásnak. A kérelmező a bírósági költségek tekintetében benyújtotta a hazai bíróságok határozatait, az ügyvédi munkadíj tekintetében pedig az ügyvédjével kötött megállapodást.

55. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező csak akkor jogosult költségei és kiadásai megtérítésére, hogyha bizonyítja, hogy e költségek ténylegesen és szükségszerűen felmerültek, s összegüket tekintve ésszerűek. A jelen ügyben, a birtokában lévő dokumentumokra és a fenti kritériumokra figyelemmel, a Bíróság a teljes kért összeg megítélését ésszerűnek tartja.

C. Késedelmi kamat

56. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, amelyhez további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. A véleménynyilvánítás szabadságával, az eljárás tisztességtelen voltával, és az egyesülési szabadsággal kapcsolatos panaszt elfogadhatóvá *nyilvánítja*;
2. A kérelem többi részét elfogadhatatlanná *nyilvánítja*;
3. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 10. Cikkét megsértették;
4. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 6. és 11. Cikke alapján előterjesztett panaszokat nem szükséges külön megvizsgálni;
5. *Megállapítja*
 - (a) hogy az alperes Államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára
 - (i) nem vagyoni kár tekintetében 3000 eurót (háromezer euró), továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét;
 - (ii) költségek és kiadások tekintetében 1000 eurót (egyezer euró), továbbá az ezen összeget terhelő adók összegétkell kifizetnie az alperes Állam nemzeti valutájában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;
6. A kérelmező igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényeit *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2009. január 20-án, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Sally Dollé
Hivatalvezető

Françoise Tulkens
Elnök